

Ida Vahl
Medlem af Inatsisartut, Demokraatit

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 169/2026 – vedrørende uddannelsesstøtte

08-09-2026
Sagsnr. 2026 - 3567
Akt nr. 26758934

Kære Ida Vahl,

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Email: ikin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Tak for dine spørgsmål, som du har stillet i henhold til Inatsisartuts forretningsorden. Jeg vil besvare dem herunder.

Spørgsmål 1: *Hvilke kriterier anvendes der i dag, når det vurderes, om en uddannelse uden for Grønland og Danmark kan godkendes til uddannelsesstøtte?*

Svar: Indledningsvis skal det bemærkes, at der i det hele er tale om kriterier, som er fastsat af Inatsisartut.

Det fremgår således af § 8, stk. 3 i Inatsisartutlov nr. 12 af 22. november 2011 om uddannelsesstøtte (uddannelsesstøtteloven), at Naalakkersuisut kan godkende en uddannelse uden for Grønland, herunder i Danmark, som støtteberettigende, hvis uddannelsen er af mindst 3 måneders varighed, er tilrettelagt som fuldtidsundervisning, kan påregne at give beskæftigelse i Grønland og foregår på en offentlig anerkendt uddannelsesinstitution, eller har en tilfredsstillende kvalitet med hensyn til fagligt indhold, ledelse, lærerkræfter og fysiske rammer ifølge de kvalitetskrav, der gælder for offentlige uddannelsesinstitutioner.

Det fremgår herudover af uddannelsesstøttelovens § 12, stk. 1, at Dispensationsudvalget kan beslutte at yde uddannelsesstøtte til uddannelsessøgendes deltagelse i uddannelser, der ikke er støtteberettigende, hvis Grønland har behov for arbejdskraft med den pågældende uddannelse, jf. § 12, stk. 1, nr. 1, den uddannelsessøgende ikke kan optages på en tilsvarende støtteberettigende uddannelse, jf. § 12, stk. 1, nr. 2, og uddannelsen kan tilrettelægges og gennemføres som et fuldtidsstudium jf. § 12, stk. 1, nr. 3.

a. Hvordan afgøres det, hvilke uddannelsesinstitutioner og uddannelser der kan optages på listen over uddannelser, der giver adgang til uddannelsesstøtte?

Svar: Afgørelsen om generel støtteberettigelse af uddannelser træffes ud fra en konkret vurdering på grundlag af de i Inatsisartutlovens fastsatte kriterier.

b. Hvilke muligheder har studerende for at få dispensation til uddannelsesstøtte, hvis en ønsket uddannelse ikke fremgår af den godkendte liste?

Svar: Som anført under besvarelsen af spørgsmål nr. 1, er der mulighed for i medfør af uddannelsesstøttelovens § 12 at yde uddannelsesstøtte til uddannelser, der ikke er støtteberettigende. Det er i den forbindelse en betingelse for tildeling af

uddannelsesstøtte, at Grønland har behov for arbejdskraft med den pågældende uddannelse, at den uddannelsessøgende ikke kan optages på en tilsvarende støtteberettigende uddannelse, samt uddannelsen kan tilrettelægges og gennemføres som et fuldtidsstudie.

Afgørelser foretages ud fra en konkret individuel vurdering af den enkelte ansøgning med udgangspunkt i hjemmelsgrundlaget og oplysningerne i sagen.

Uddannelsesstøtteleovens § 12 skal i øvrigt sammenholdes med princippet i § 14, stk. 4, nr. 1 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 9 af 19. juli 2017 om uddannelsesstøtte (uddannelsesstøttebekendtgørelsen). Det kan af bestemmelsen udledes, at der vil kunne bevilges uddannelsesstøtte til en uddannelse, medmindre Departementet for Uddannelsesstøtte ud fra økonomiske og arbejdsmarkedsmæssige kriterier vurderer, at den pågældende uddannelse ikke er relevant for Grønland eller har en klart lavere samfundsmæssig værdi for Grønland end en lignende støtteberettigende uddannelse i Grønland eller Danmark.

I praksis benyttes bestemmelsen som grundlag for at yde uddannelsesstøtte til en uddannelse, selv om der måtte være en støtteberettigende uddannelse med en lignende indhold.

c. Hvordan inddrages arbejdsmarkedets behov i vurderingen af, om nye uddannelser eller uddannelsessteder bør kunne give adgang til uddannelsesstøtte?

Svar: Arbejdsmarkedets behov indgår som en væsentlig del af vurderingen efter uddannelsesstøtteleven. Ved godkendelse af uddannelser som støtteberettigende lægges der blandt andet vægt på beskæftigelsesmuligheder i Grønland og arbejdsmæssige hensyn.

I den forbindelse ses der blandt andet på, om de kompetencer, som uddannelsen giver, er relevante i forhold til behovene på det grønlandske arbejdsmarked. Hvis der gennem behandlingen af konkrete sager viser sig en tilbagevendende behov eller problemstillinger inden for de bestemte uddannelses- eller kompetenceområder, kan dette desuden give anledning til at se nærmere på, om der er tale om et mere generelt uddannelses- og arbejdsmarkedsbehov.

d. Hvordan vurderer Naalakkersuisut, om en uddannelse, der ikke er på den godkendte liste, kan være relevant for Grønlands fremtidige behov for arbejdskraft og specialiserede kompetencer?

Svar: Det skal være muligt at fastslå, hvilke præcise erhvervskompetencer uddannelsen vil kunne bibringe det grønlandske arbejdsmarked.

Vurderingen foretages konkret på baggrund af den enkelte uddannelses indhold og de kompetencer, som uddannelsen giver. Der ses på, om kompetencerne kan anvendes på det grønlandske arbejdsmarked, og om der vurderes at være behov for de pågældende kompetencer i Grønland. Vurderingen sker på baggrund af oplysningerne i den enkelte sag. Hvis der er behov for yderligere oplysninger om, eksempelvis uddannelsens indhold, kompetenceprofil eller anvendelsesmuligheder anmodes ansøgerne om at indsende disse.

Spørgsmål 2: *Hvor mange ansøgninger om dispensation til uddannelsesstøtte til uddannelser uden for Grønland og Danmark er modtaget de seneste fem år?*

Svar: 43 har søgt om dispensation til uddannelsesstøtte til uddannelser uden for Grønland og Danmark.

a. Hvor mange af disse dispensationsansøgninger er blevet henholdsvis imødekommet og afvist?

Svar: Ud af 43 har 32 fået imødekommet deres dispensationsansøgning og 11 har fået afslag.

b. Hvad er de mest almindelige begrundelser for afslag på uddannelsesstøtte til uddannelser uden for Grønland og Danmark?

Svar: Indledningsvis skal det bemærkes, at der i praksis ydes uddannelsesstøtte til stort set alle fuldtidsuddannelser, som det grønlandske arbejdsmarked efterspørger. Ved behandlingen af ansøgninger om uddannelsesstøtte til uddannelser, der ikke er støtteberettigende, foretages en individuel og konkret vurdering efter bestemmelser i uddannelsesstøtteleven. Afslag kan skyldes, at det ikke har været muligt at fastslå, hvilke præcise erhvervskompetencer uddannelsen vil kunne bibringe det grønlandske arbejdsmarked. Afslag kan også skyldes at uddannelser ikke reelt er kompetencegivende uddannelser, der kan føre til beskæftigelse i Grønland. Afslag kan også skyldes, at en konkret uddannelse i udlandet ikke vurderes at kunne sammenlignes med arktiske lande og dermed ikke har tilstrækkelig relevans for Grønland. Afslag kan også skyldes, at den pågældende uddannelse på grund af sit indhold ikke kan anvendes til løsning af juridiske opgaver i Grønland. Dette kan eksempelvis være, tilfældet for juridiske uddannelser i USA eller England, der tager afsæt i en juridisk struktur/retstradition, som er forskelligt fra det grønlandske retssystem. Afslag kan også skyldes, at andre betingelser for støtte ikke er opfyldt, eksempelvis at uddannelsen ikke kan gennemføres som et fuldtidsstudium.

Spørgsmål 3: *Hvordan vurderer Naalakkersuisut mulighederne for uddannelsesstøtte til uddannelser inden for områder, hvor Grønland har særlige behov, eksempelvis landbrug, fødevareproduktion, luftfart, helikopterflyvning og andre specialiserede erhverv?*

Svar: Det er vurderingen, at der efter omstændighederne vil være gode muligheder for at bevilge uddannelsesstøtte til uddannelser inden for de nævnte områder. Det kan tilsvarende oplyses, at der også vil være mulighed for at få uddannelsesstøtte til eksempelvis uddannelser i økonomi eller medicin, der foregår i f.eks. Tyskland eller Frankrig.

a. Hvilke muligheder ser Naalakkersuisut for at give uddannelsesstøtte til forberedende sprogkurser, når et sprogkursus er nødvendigt for optagelse på en relevant uddannelse i et andet land?

Svar: Det skal indledningsvis bemærkes, at der i henhold til uddannelsesstøttelevens § 6 alene er hjemmel til at yde uddannelsesstøtte til egentlige uddannelser i uddannelsesstøttelevens forstand, dvs. enten en studieforberegende, erhvervsfaglig eller videregående uddannelser, mens f.eks. kurser og lignende falder uden for lovgivningen.

Det fremgår således af bemærkningerne til § 8, stk. 3, at der skal være tale om en egentlig uddannelse og altså ikke kursusvirksomhed. Derfor er der ikke hjemmel til at yde uddannelsesstøtte til kurser, herunder f.eks. sprogkurser.

Det skal imidlertid at der i uddannelsesstøttebekendtgørelsen § 48, stk. 1, efter indstilling fra en vejleder på uddannelsesinstitutionen er på mulighed for at yde der fuld dækning af deltagerudgifter i forbindelse med undervisning i grønlandsk og nødvendig fremmedsprogsundervisning på en støtteberettigende uddannelse. Hvis en uddannelsessøgende, der f.eks. studerer økonomi på en egentlig uddannelse i Tyskland eller Island har vanskeligheder med tysk eller islandsk, vil der således kunne ydes støtte i medfør af bestemmelsen til disse sprog.

b. Hvilke overvejelser gør Naalakkersuisut sig om uddannelsesstøtte til pilotuddannelser, herunder uddannelser med relevans for helikopterflyvning og særlige opgaver i Grønland?

Svar: Se svar til spørgsmål 1.b.

Spørgsmål 4: *Hvordan vurderer Naalakkersuisut sammenhængen mellem reglerne for uddannelsesstøtte og målet om at uddanne flere lokale fagpersoner til områder, hvor der i dag anvendes arbejdskraft udefra?*

Svar: Naalakkersuisut vurderer, at reglerne om uddannelsesstøtte understøtter målet om at uddanne flere fagpersoner til det grønlandske arbejdsmarked.

Hensynet til beskæftigelsesmuligheder i Grønland og arbejdsmarkedets behov er centralt i uddannelsesstøtteleven. Reglerne indeholder samtidig forskellige dispensationsmuligheder, som gør det muligt efter en individuel og konkret vurdering at tage højde for de forhold, der gør sig gældende i den enkelte sag.

Dispensationsansøgninger behandles med udgangspunkt i den relevante hjemmel og de konkrete oplysninger i sagen. Afhængig af den relevante bestemmelse kan blandt andet den uddannelsessøgendes situation og beskæftigelsesmuligheder samt behovet for de pågældende kompetencer indgå i vurderingen.

Naalakkersuisut vurderer på den baggrund, at de gældende regler giver mulighed for at understøtte uddannelse og opkvalificering inden for de områder, hvor der er behov for kvalificeret arbejdskraft i Grønland, herunder områder, hvor arbejdskraftbehovet i dag helt eller delvist dækkes udefra.

Spørgsmål 5: *Hvilke muligheder ser Naalakkersuisut for at gøre reglerne mere fleksible, når en uddannelse ikke findes i Grønland eller Danmark, men vurderes relevant for Grønlands behov?*

Svar: Det skal indledningsvist bemærkes, at de gældende regler allerede indeholder mulighed for at tage højde for situationer, hvor en relevant uddannelse ikke i forvejen er støtteberettigende. Efter uddannelsesstøttelevens § 12 kan der ydes uddannelsesstøtte til en uddannelse, der ikke er støtteberettigende, hvis Grønland har behov for arbejdskraft med den pågældende uddannelse, den uddannelsessøgende ikke kan optages på en tilsvarende støtteberettigende uddannelse, og uddannelsen kan tilrettelægges og gennemføres som et fuldtidsstudium.

Ansøgninger herom, behandles individuelt og konkret med udgangspunkt i lovens betingelser og oplysninger i den enkelte sag. Der ses blandt andet på uddannelsens indhold og de kompetencer, den giver, samt relevansen af disse i forhold til behovene på det grønlandske arbejdsmarked. Hvis der er behov for yderligere oplysninger for at kunne foretage vurderingen, anmodes ansøgeren om at indsende disse.

De gældende regler rummer således allerede en fleksibilitet, der gør det muligt indenfor lovgivningens rammer at tage højde for relevante uddannelses- og arbejdsmarkedsbehov i Grønland.

Spørgsmål 6: *Hvilke økonomiske og administrative konsekvenser vil det have at udvide adgangen til uddannelsesstøtte for særligt relevante uddannelser uden for Grønland og Danmark?*

Svar: En udvidelse af adgangen til uddannelsesstøtte vil kunne medføre øgede udgifter, hvis flere uddannelsessøgende bliver berettiget til støtte. De økonomiske konsekvenser vil blandt andet afhænge af antallet af yderligere støtteberettigede, uddannelsers varighed og de støtteydelse, der vil være forbundet med de pågældende uddannelser. Administrativt vil en udvidelse kunne medføre et øget antal ansøgninger og dermed et øget behov for sagsbehandling og vurdering af de enkelte ansøgninger. Eksempelvis vil det kunne medføre støtteberettigelse af sprogkurser i tysk, fransk eller engelsk, uanset om der er tale om kompetencer, som det grønlandske arbejdsmarked efterspørger.

Det er ikke muligt at opgøre de økonomiske administrative konsekvenser nærmere, uden at der foreligger en konkret model for, hvordan en eventuel udvidelse af adgangen afgrænses.

Spørgsmål 7: *Kan Naalakkersuisut oplyse andet af interesse for emnet?*

Svar: Naalakkersuisut følger løbende udviklingen på uddannelsesområdet og arbejdsmarkedet med henblik på, at uddannelsesstøtteordningen så vidt muligt understøtter Grønlands behov for kvalificeret arbejdskraft.

I den forbindelse er der også løbende opmærksomhed på, om de gældende regler og dispensationsmuligheder giver tilstrækkelig mulighed for at imødekomme relevante uddannelses- og kompetencebehov.

Med venlig hilsen

Nivi Olsen